

Aantal lesuren per week: 2+1

Kredietpunten: 5

Semester: 3

Omschrijving

De cursus biedt een overzicht van de basisbegrippen van de historisch-vergelijkende taalwetenschap met het oog het Nederlands. De studenten worden bekend gemaakt de vormen van taalverandering en met de geschiedenis van de Nederlandse taal in wisselwerking met de politieke en culturele geschiedenis.

Thematiek:

- Les 1. Het Nederlandse taalgebied nu. Standaarden en dialecten.
- Les 2. Waarom talen veranderen: oorzaken van taalverandering.
- Les 3. De historisch-vergelijkende taalwetenschap. Basisbegrippen, methoden
- Les 4. Bewijzen van taalverwantschap
- Les 5. De afzondering van de Germaanse talen. De plaats van het Nederlands in de Germaanse taalfamilie.
- Les 6. Het West-Germaans. Friezen, Franken en Saksen. Ingveonismen in het Nederlands. De Hoogduitse klankverschuiving.
- Les 7. De Oudnederlandse periode. (Chronologische afbakening, bronnen, taaldocumenten, invloed van de Gallo-Romeinse cultuur: christendom, kloostercultuur enz.)
- Les 8. Het Middelnederlands (geografische en chronologische begrenzing en variatie, bronnen, eerste aanzetten tot standaardisering, de invloed van vreemde talen enz.)
- Les 9. De 16de eeuw (hervorming, renaissance, normering van spelling en grammatica, lexicografie).
- Les 10. De scheiding van het taalgebied in de 17e eeuw. Het ontstaan van de schriftelijke eenheidstaal in het Noorden.
- Les 11. De ontwikkeling van de gesproken standaardtaal
- Les 12. De taaltoestanden en de geschiedenis van de Nederlandse taal in de zuidelijke helft van het taalgebied van 1585 (de val van Antwerpen) tot op heden (de laatste taalwetten en de federalisering).
- Les 13. Verschillen tussen het Noord- en het Zuid-Nederlands (binnen en buiten de standaardtaal)

Criteria voor een testimonium zijn:

- maximaal 3 gemiste lessen per semester
- het schrijven van alle toetsen

Evaluatie: schriftelijk door middel van 2-3 over het semester verspreide toetsen

Literatuur:

- Hand-outs
- Sijs, N. van der, & Willemyns, R. (2009). *Het verhaal van het Nederlands. Een geschiedenis van twaalf eeuwen*. Bert Bakker.
- Reenen, P., & Elias, M. (1998). *Taalverschillen: een werkboek over variatie en verandering in taal*. Bussum: Coutinho.
- Bree, C. van (1987). *Historische Grammatica Van Het Nederlands*. Dordrecht: Foris Publications.
- Bree, C. van (1996). *Historische Taalkunde* (2. ed.). Leuven: Acco.
- Daan, J., Deprez, K., Hout, R. van, & Stroop, J. (1985). *Onze veranderende taal* [recente inzichten over taalgebruik en taalverwerving bestemd voor onderwijsgevend en ouders] (1. ed.). Utrecht/Antwerpen: Spectrum.